

Badatelský řád

Interní směrnice Regionálního muzea v Litomyšli
(nedílná součást Režimu zacházení se Sbírkou Regionálního muzea v Litomyšli)

Čl. 1

Předmět úpravy

- 1) Badatelský řád definuje podmínky, za nichž je možno zpřístupnit pro badatelské využití následující předměty, písemnosti a dokumentaci (hmotnou i elektronickou) v majetku či správě Regionálního muzea v Litomyšli (dále jen „muzeum“):
 - archiválie, jejich evidence a dokumentace
 - sbírkové předměty, jejich evidence a dokumentace
 - předměty z pomocného fondu sbírky, jejich evidence a dokumentace
 - publikace z odborné knihovny, jejich evidence a dokumentace
- 2) Badatelský řád neupravuje zpřístupňování a využívání digitálních dat ve správě muzea, která jsou muzeem zpřístupněna na internetu.

Čl. 2

Obecná ustanovení

- 1) Předměty, písemnosti a dokumentaci lze studovat a využívat jen za podmínek stanovených příslušnými zákony, zejména zákonem č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění, zákonem č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých zákonů, v platném znění, zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění a badatelským řádem muzea.
- 2) Badatelem je fyzická nebo právnická osoba, zastoupená jmenovitě, která využívá předměty, písemnosti a dokumentaci poskytovanou muzeem k získání informací (textových, obrazových a jiných) a poznatků z oblasti historie a dějin přírody. Badatel tyto informace může využívat k veřejně prospěšné činnosti, odborné a vědecké práci, ke středoškolskému nebo vysokoškolskému studiu, včetně studia akademického nebo k soukromým či komerčním účelům.
- 3) Předměty, písemnosti a dokumentaci lze studovat pouze ve zvláštních prostorách muzea k tomu určených nebo v pracovních odborných pracovníků muzea (dále jen „badatelna“). Badatelům je zakázáno vynášet předměty, písemnosti a dokumentaci mimo badatelnu.
- 4) Do prostor, v nichž jsou sbírkové předměty a archiválie uloženy (dále jen „depozitář“), nemají badatelé přístup. Ve zcela mimořádných případech může výjimku z tohoto ustanovení povolit ředitel muzea.
- 5) Komunikaci s badatelem a předkládání předmětů, písemností a dokumentace k badatelským účelům zajišťuje příslušný odborný pracovník muzea, který je pověřen správou předkládaných předmětů, písemností či dokumentace (dále jen „kurátor“).
- 6) Do badatelny nemají přístup osoby znečištěné, pod vlivem alkoholu nebo drog. V badatelně je nutné zachovávat klid, není v ní dovoleno kouřit, jíst, pít a telefonovat; je zakázáno jakékoli jiné chování, kterým by mohlo být znečišťováno prostředí badatelny nebo by jím mohli být vyrušováni ostatní badatelé.
- 7) Badatel je povinen zacházet s předkládanými předměty, písemnostmi a dokumentací a rovněž s obalovými materiály apod. tak, aby nedošlo k jejich jakémukoli poškození či zničení. Badatel je povinen dodržet všechny podmínky manipulace stanovené kurátorem, např. použití speciálních ochranných pomůcek apod. a předložené předměty, písemnosti a dokumentaci vrátit v tom stavu, v jakém mu byla předložena. V případě poškození či zničení předložených předmětů, písemností či dokumentace je badatel povinen uhradit muzeu způsobenou škodu nebo náklady potřebné k restaurování poškozených sbírkových předmětů a archiválií.

Čl. 3

Badatelská návštěva

- 1) Badatelské návštěvy jsou možné od úterý do pátku vždy od 9.00 do 11.30 a od 12.30 do 16.00 hodin.
- 2) Badatel je povinen předem ústně či písemně dohodnout s kurátorem přesný termín a konkrétní požadavky své badatelské návštěvy. Vzhledem k řadě dalších pracovních aktivit kurátora je badatel

povinen respektovat časové možnosti kurátora, nutnou dobu pro přípravu požadovaných písemností, předmětů či dokumentace a rovněž kapacitní možnosti badatelny i muzea jako celku. Kurátor je naopak povinen přijmout badatelskou návštěvu do jednoho kalendářního měsíce od termínu prvotně požadovaného badatelem. Předem neohlášenou badatelskou návštěvu může kurátor odmítnout.

- 3) Kurátor může předložit badateli pouze řádně evidované předměty, písemnosti a dokumentaci, a to pouze v takovém množství, jež může badatel zpracovat během jedné badatelské návštěvy a které může kurátor při jejich vrácení bez obtíží kontrolovat. Kontrolu vrácených předmětů, písemností a dokumentace provádí kurátor v přítomnosti badatele, tj. badatel musí počítat s časem stráveným v muzeu touto kontrolou.
- 4) Kurátor může odepřít badateli předložení požadovaných předmětů, písemností a dokumentace, pokud by to vyžadovalo složitou manipulaci s předměty (především rozměrnými jako je nábytek apod.), pokud by byla manipulací ohrožena jejich bezpečnost či stav, pokud jejich charakter či stav neumožňuje zpřístupnění veřejnosti, pokud jsou předměty, písemnosti nebo dokumentace v dané době již vyhrazeny jinému badateli, restaurovány, vystavovány, zapůjčeny apod. a rovněž může kurátor odmítnout splnění požadavků badatele bez uvedení důvodů, např. z důvodu podezření, že badatel nejeví vážný úmysl o studium předmětů, písemností či dokumentace.
- 5) Kurátor může odepřít badateli předložení archiválií a sbírkových předmětů, které byly získány muzeem méně než před třemi lety - po tuto dobu je badatelské využití archiválií a sbírkových předmětů vyhrazeno kurátorovi.
- 6) Před zahájením studia a předložením požadovaných předmětů, písemností či dokumentace je badatel povinen vyplnit badatelský list (vzor v příloze č. 1). Badatel je povinen prokázat svou totožnost občanským průkazem nebo cestovním pasem kurátorovi, který zkontroluje správnost údajů uvedených v badatelském listu. Kurátor do badatelského listu zaznamená předměty, písemnosti a dokumentaci, jež byly badateli předloženy. Badatel jejich výčet stvrdí svým podpisem. Po řádném vrácení předmětů, písemností a dokumentace uvede kurátor tuto skutečnost v badatelském listu a stvrdí ji svým podpisem. Nový badatelský list badatel vyplňuje vždy pro každý kalendářní rok, ve kterém uskutečňuje badatelskou návštěvu v muzeu a při každé změně účelu studia, popřípadě změně tématu studia.
- 7) Osobní údaje badatele uvedené v badatelském listu bude muzeum spravovat v souladu s ustanoveními příslušných obecně závazných předpisů upravujících ochranu osobních údajů a dále způsobem uvedeným k této problematice na webových stránkách muzea: <http://www.rml.cz/cs/informace/ochrana-osobnich-udaju.html>
- 8) Předložené předměty, písemnosti a dokumentaci může studovat nebo jakkoli s nimi manipulovat v rámci ustanovení tohoto řádu jen jeden badatel, a to badatel, do jehož badatelského listu byly tyto předměty, písemnosti a dokumentace zapsány. V odůvodněných případech (např. didaktických, při exkurzích apod.) může kurátor povolit nahlížení více osobám současně.
- 9) Kurátor je povinen instruovat badatele o správném zacházení s předloženými předměty, písemnostmi a dokumentací. V případě jakýchkoli pochybností ohledně bezpečnosti předkládaných předmětů, písemností a dokumentace, bude badatel studovat po celou dobu své návštěvy pod dohledem kurátora.
- 10) Badatelna v hlavní budově muzea je pod stálým dohledem kamerového systému se záznamem.
- 11) Kurátor není povinen poskytovat badateli pomoc při čtení textu archiválií a dalších písemností, jeho překládání do jiných jazyků, podávat výklad historických reálií souvisejících s archiváliemi a sbírkovými předměty, vyhledávat údaje v literatuře a archiváliích apod.
- 12) Zařízení usnadňující studium (např. přenosné počítače, diktafony apod.) je možné v badatelně používat po dohodě s kurátorem tehdy, nebudou-li ostatní badatelé vyrušováni. Pořizování reprodukcí badatelem řeší čl. 6 odst. 1.
- 13) Po ukončení studia v badatelně je badatel povinen předměty, písemnosti a dokumentaci osobně vrátit kurátorovi v rozsahu a stavu, v jakém mu byly předloženy.
- 14) Po ukončení studia zanechá badatel své místo v badatelně v řádném stavu. Výpisky, poznámky a jiné pomůcky či věci v badatelně nezanechává, nýbrž si je odnáší s sebou.

Čl. 4

Ochrana osobních a jiných údajů poskytovaných badateli

- 1) Údaje o uložení předmětů, písemností a dokumentace jsou neveřejné, badatelům se neposkytují.
- 2) Údaje o předchozím majiteli archiválií a sbírkových předmětů, pokud jím byla fyzická osoba a pokud předmět muzeem nabylo méně než před třiceti lety (s výjimkou pozůstalosti, archeologických výzkumů a náhodných nálezů), se badatelům neposkytují. Pokud byla předchozím majitelem právnická osoba, výše zmíněné omezení neplatí.
- 3) Archiválie se poskytují k badatelskému studiu pouze ty, jejichž stáří je větší než třicet let a zároveň v souladu s ustanoveními příslušných obecně závazných předpisů upravujících ochranu osobních údajů.
- 4) Kurátor je povinen učinit takové kroky, které zajistí splnění podmínek uvedených v odst. 1 až 3.

Čl. 5

Poskytované předměty, písemnosti a dokumentace pro badatelské studium

- 1) Pro badatelské studium se poskytují předměty, písemnosti a dokumentace uvedené v čl. 1 odst. 1. a při splnění podmínek uvedených v čl. 2 až 4.
- 2) Současná evidence prvního stupně archiválií a sbírkových předmětů (přírůstkové knihy od r. 1960) se k badatelskému studiu neposkytuje. V případě, že neexistuje k dané archiválii či sbírkovému předmětu druhostupňová evidence, může badatel ze současné evidence prvního stupně požadovat výpis. Výpis zhotoví kurátor nebo osoba pověřená vedením evidence prvního stupně.
- 3) V zájmu ochrany předmětů, písemností a dokumentace jsou pro předložení k badatelskému studiu vždy upřednostňovány digitální záznamy těchto předmětů, písemností a dokumentace před originály, a to následujícím způsobem:
 - a) Pokud jsou v muzeu k dispozici digitální obrazové záznamy **sbírkových předmětů** (vyjma dvourozměrných, jakou jsou např. fotografie, pohlednice, grafiky, malby apod.), předmětů z pomocného fondu sbírky a dokumentace archiválií, sbírkových předmětů a předmětů z pomocného fondu (restaurátorské zprávy, nálezové zprávy z archeologických výzkumů apod.), poskytují se k badatelskému studiu přednostně tyto digitální obrazové záznamy. Originální výše uvedené předměty, písemnosti a dokumentace, k nimž jsou v muzeu vyhotoveny digitální obrazové záznamy, se poskytují pouze v odůvodněných případech, kdy skutečnosti zkoumané badatelem nelze z obrazové digitální dokumentace, evidence či jiné dokumentace zjistit. Nutnost předložení uvedených originálních předmětů, písemností a dokumentace posoudí kurátor. Ostatní výše uvedené předměty, písemnosti a dokumentace, k nimž nejsou v muzeu digitální obrazové záznamy, se pro badatelské studium poskytují v originále.
 - b) Pokud jsou v muzeu k dispozici digitální obrazové záznamy **archiválií a dvourozměrných sbírkových předmětů** (jako jsou např. fotografie, pohlednice, grafiky apod.), poskytují se k badatelskému studiu téměř výhradně pouze tyto digitální obrazové záznamy. Originální archiválie a dvourozměrné sbírkové předměty, k nimž jsou v muzeu vyhotoveny digitální obrazové záznamy, se poskytují zcela výjimečně, a to ve zvláště odůvodněných případech, kdy skutečnosti zkoumané badatelem nelze z obrazové digitální dokumentace, evidence či jiné dokumentace zjistit. Nutnost předložení uvedených originálních archiválií a dvourozměrných sbírkových předmětů posoudí kurátor. Ostatní výše uvedené archiválie a dvourozměrné sbírkové předměty, k nimž nejsou v muzeu digitální obrazové záznamy, se pro badatelské studium poskytují v originále.
 - c) Pokud jsou v muzeu vyhotoveny digitální obrazové, resp. textové, záznamy **staré evidence** archiválií a sbírkových předmětů (jedná se zejména o staré akviziční knihy a Paďourův katalog do roku 1960, staré-neplatné katalogizační karty apod.), poskytují se k badatelskému studiu téměř výhradně pouze tyto digitální záznamy. Originální uvedená stará evidence, k níž jsou v muzeu vyhotoveny digitální záznamy, se poskytuje zcela výjimečně, a to ve zvláště odůvodněných případech, kdy skutečnosti zkoumané badatelem nelze z digitální dokumentace zjistit. Nutnost předložení uvedené originální staré evidence posoudí ředitel muzea. Ostatní výše uvedená stará evidence, k níž nejsou v muzeu digitální záznamy, se pro badatelské studium poskytuje v originále, ovšem rovněž po předchozím schválení ředitelem.
 - d) Pokud jsou v muzeu vyhotoveny digitální obrazové, resp. textové, záznamy současné **druhostupňové evidence** - u archiválií inventáře apod., u sbírkových předmětů katalogizační karty apod. - a digitální záznamy evidence předmětů z pomocného fondu, poskytují se k badatelskému studiu tyto digitální záznamy, případně digitální záznamy z evidence odvozené (internetová databáze apod.) nebo tištěné evidenční pomůcky, sloužící výhradně pro badatelské studium (archivní inventáře apod.). Originální současná druhostupňová evidence se pro badatelské studium neposkytuje. Je přípustné nahlížení do kopie druhostupňové evidence, pokud existuje.
 - e) Publikace z odborné knihovny se pro badatelské studium poskytují v originále a současně (pokud existují) v kopiích či digitálních záznamech.
- 4) Digitální záznamy uvedené v odst. 4 se pro badatelské studium poskytují na počítači umístěném v badatelně a určeném speciálně pro tyto účely nebo na počítačích v pracovních odborných pracovníků muzea. Digitální záznamy je zakázáno přenášet a jakkoli s nimi pracovat mimo zmíněné počítače. Badatelům je rovněž zakázáno jakkoli tyto záznamy na zmíněných počítačích měnit či mazat.

Čl. 6

Požízení a poskytování reprodukcí předmětů, písemností a dokumentace

- 1) Fotografování, filmování, scanování či jakékoli jiné strojové snímání předložených předmětů, písemností a dokumentace prováděné badatelem nebo jím pověřenou osobou je **zakázáno**. Výjimku z tohoto ustanovení může povolit ředitel muzea. Povolení může být zpoplatněno na základě smluvních cen.

- 2) Badatel může požadovat reprodukci (digitální obrazový snímek, elektrografická kopie, odlitek apod.) k badatelskému studiu předloženého předmětu, písemnosti či dokumentace s výjimkou aktuální evidence týkající se předmětů, písemností a dokumentace a evidenčních pomůcek. Reprodukce je možno poskytnout v přiměřené lhůtě a množství a pouze pokud je to technicky možné a neohrozí tato činnost bezpečnost a stav předmětu. Muzeum poskytne badateli tyto reprodukce za úplaty dle ceníku reprodukcí uvedeného v příloze č. 2 a na základě badatelovy objednávky (dle vzoru objednávky pro standardní reprodukce v příloze č. 3 nebo dle jiné srozumitelně formulované písemné či elektronické objednávky). Poskytnutím reprodukce není dotčena ochrana případných vlastnických a autorských práv souvisejících.
- 3) O reprodukce může požádat i osoba, jež není badatelem, resp. nežádá o reprodukce v souvislosti se svým badatelským studiem v muzeu (např. osoba, jež požaduje reprodukce na základě informací o sbírkových předmětech uveřejněných tiskem, na internetu apod.). Těmto osobám jsou reprodukce poskytovány za totožných podmínek jako badatelům a vztahují se na ně veškerá ustanovení tohoto řádu ohledně reprodukcí.
- 4) Objednávky reprodukcí a další související korespondence se eviduje v podacím deníku a ukládá ve spisovně muzea.

Čl. 7

Využívání informací badatelem nabytých badatelským studiem a reprodukcí nabytých v souvislosti s tímto studiem

- 1) Informace nabyté badatelem při badatelském studiu může badatel užít jen k účelu uvedenému v badatelském listu. Při jejich využití ve vědeckých nebo jiných pracích je badatel povinen uvádět zdroj těchto informací, tj. název muzea, využití archivní, sbírkové či jiné soubory nebo názvy předmětů, písemností nebo dokumentace a evidenční čísla předmětů, písemností nebo dokumentace, z nichž bylo čerpáno. Výjimku tvoří publikace z odborné knihovny muzea, u nichž se výše uvedené údaje neuvádí, resp. uvádět nemusí.
- 2) Jestliže badatel vypracoval práci, která vznikla výhradně či z větší části z informací nabytých badatelským studiem v muzeu (netýká se badatelského využití odborné knihovny muzea) nebo jsou v dané práci výhradně či ve větší míře užity reprodukce písemností, předmětů či dokumentace ve správě muzea, zašle tuto práci muzeu k uložení a dalšímu badatelskému využití ve smyslu tohoto řádu:
 - a) v případě nepublikované práce (školní, diplomová práce apod.) zašle badatel muzeu práci v elektronické podobě;
 - b) v případě publikované práce zašle badatel muzeu jeden její výtisk.
- 3) Reprodukce písemností, předmětů a dokumentace může badatel užít jen k účelu uvedenému v objednávce reprodukce nebo písemně schválenému muzeem. Pokud badatel hodlá užít již dříve od muzea získané reprodukce k jinému účelu, než je uvedeno na objednávce, nebo hodlá publikovat reprodukce získané před vydáním tohoto řádu, podá v tomto smyslu do muzea písemnou žádost, kterou posoudí ředitel muzea.

Čl. 8

Zapůjčování předmětů, písemností a dokumentace za účelem badatelského studia mimo muzeum

- 1) Zapůjčování archiválií a sbírkových předmětů k badatelskému studiu do jiného muzea či archivu povoluje ředitel muzea zcela výjimečně, s přihlédnutím ke smyslu, účelu a okolnostem jejich využívání, bezpečnosti převozu a zajištění ochrany archiválií a sbírkových předmětů v místě dočasného uložení a s ohledem na náklady s tím spojené. Archiválie a sbírkové předměty nelze zasílat poštou, nýbrž je vždy, za předem dohodnutých podmínek, převáží zaměstnanec muzea nebo zaměstnanec vypůjčitele, příp. specializovaný dopravce na tyto činnosti, kterého muzeum předem schválí. Při zapůjčování archiválií a sbírkových předmětů muzeum vystavuje výpůjční smlouvu za tímto účelem a řídí se dále příslušnou částí Režimu nakládání se sbírkou¹.
- 2) Předměty z pomocného fondu, jejich evidence a dokumentace, evidence, dokumentace a evidenční pomůcky ke sbírkovým předmětům a evidence a dokumentace archiválií se mimo muzeum k badatelskému studiu nezapůjčují.
- 3) Publikace z odborné knihovny lze zapůjčit pro badatelské studium mimo muzeum prostřednictvím Meziknihovní výpůjční služby s výjimkou knih starších 100 let, drahých knih, výstavních a aukčních katalogů a periodik.

¹ viz *Dočasné přenechání sbírkových předmětů jiné právnické nebo fyzické osobě*

Čl. 9

Úhrada za služby poskytované badatelům

- 1) Badateli, jež informace získané badatelským studiem využívá k veřejně prospěšné činnosti, odborné a vědecké práci, ke středoškolskému nebo vysokoškolskému studiu, včetně studia akademického nebo k soukromým účelům, jsou předměty, písemnosti a dokumentace předkládány zdarma.
- 2) Badateli, jež informace získané badatelským studiem využívá ke komerčním účelům, jsou předměty, písemnosti a dokumentace předkládány za úplatu. Badatel je v tomto případě povinen uhradit muzeu materiální a mzdové náklady na pracovníka zajišťujícího tyto služby. Cenu pro každý individuální případ stanovuje ředitel muzea.
- 3) Poskytování reprodukcí za úplatu řeší čl. 6.

Čl. 10

Závěrečná ustanovení

- 1) Poruší-li badatel některou z povinností uložených badatelským řádem, může mu být další studium předmětů, písemností a dokumentace odepřeno.
- 2) Využíváním archiválií a dalších materiálů a předmětů předkládaných k badatelskému studiu nesmějí být ohroženy státní nebo společenské zájmy nebo právem chráněné zájmy osob.
- 3) Sporné případy řeší ředitel muzea.
- 4) Tento badatelský řád Regionálního muzea v Litomyšli nabývá platnosti dne 1. 7. 2014.

V Litomyšli dne 27. 6. 2014

Mgr. René Klimeš
ředitel Regionálního muzea v Litomyšli